

Историята:

Веднъж старият търговец Екзър се отбил в магазина на младия Рабат, за да пийне от хубавия ароматен чай на новия си приятел. Екзър разбирал от хубава стока и още с пристигането си в този град оценил високо черния чай. След като седнали на прохода с чаши ароматна напитка, младият Рабат, помолил търговеца:

- Екзър, разкажи ми някоя хубава история... ти знаеш много!

- Добре млади приятелю, с удоволствие, стига да имаш желание да слушаш ...

Когато бях дете, обичах да играя на пазара в нашия град. Хора много, стока много, гълчава, смях, викове. Веднъж на пазара дойде младо момче, малко по-голямо от мен. Застана на една маса и сложи една кошница с ябълки.

- Какво правиш? – го попитах аз, а той ме погледна и с гордо лице отговори.

- Аз съм търговец. Продавам ябълки. Ако искаш купувай, ако не, не ми пречи!

Бях изненадан. Момчето бе малко като мен, а вече познаваше тайните на търговията. Затова го попитах колко струват ябълките.

- 2 златни монети – отговори той. Аз нямах толкова пари и затова си тръгнах.

Върнах се на пазара след обяд, когато безпощадното слънце беше превалило зад склона. Момчето стоеше на същото място и се молеше някой да купи ябълките. От слънцето те бяха изгубили свежия си вид и трудно можеха да бъдат продадени. Тогава се случи нещо интересно. Покрай нас мина един много стар човек, спря се, погледна сергията, после ябълките, после момчето, усмихна се и попита весело:

Ориента. Облечена в скъпи дрехи и украсена с много бижута, тя привличала погледите навсякъде, където минела. Щом доближили витрината на магазинчето, младата жена възкликнала.

- О, скъпи, виж какъв красив кристал, искам да го имам, моля те!!!!

- О, съкровище мое, радост за очите ми, как мога да ти откажа. Разбира се!

- Благодаря ти любими, ти си толкова добър с мен. И аз искам да те зарадвам! Ще отида в другия край на пазара да ти купя от най-хубавите фурми, които ти обичаш. Ти през това време уреди покупката на кристала, който харесах.

- Добре, най-светла в живота ми, иди за фурми, а аз ще взема кристала.

Така двамата съпрузи се разделили, всеки със своята задача. Когато стария богатш влязъл в магазинчето, той помолил Рабат, да опакова кристала, който е на витрината.

- Но кой кристал почтени Белер, на витрината има много кристали?

- Ами този, който хареса моята Сериза.

- С удоволствие, уважаеми Белер, но не знам кой кристал от всичките е харесала твоята любяща съпруга, нека вечно щастие сполети и двамата ви. Защо не погледнеш пак на витрината и после да ми кажеш?

Така и направил, стария Белер. Излязъл отново отвън за да огледа кристалите. Точно в този момент пред магазина се срещнал с Екзър, за който бил чувал само хубави неща. Поздравили се учтиво и се разминали. Екзър влязъл в магазина, а Белер застанал до витрината.

След като огледал кристалите на витрината, той влязъл отново в магазина и казал на младия Рабат.

- Най-хубавият, на най-долната лавица. Него избра моята Сериза, него опакой.

Като чул всичко това, Екзър учтиво се намесил

- Добър ден почтени Белер, радвам се, че имам възможността да се запознаем. За мен е чест да срещна човека, за делата на който съм слушал толкова хубави думи. Аз съм Екзър и отскоро се заселих в този прекрасен град.

- Здравей Екзър, и твоята слава изпреварва делата ти. Ти си известен търговец и мъдър човек. Раздвам се да се запознаем.

- Знаеш ли Белер, кристала на добрата ти жена няма да избяга. Нека младия Рабат ни почерпи по чаша чай, докато ми разкажеш за твоите победи в Добротания, за които много слушах, а после ще си вземеш подаръка, а?

- С голямо удоволствие, уважаеми Екзър! Нека мир да води делата ти! И така двамата нови приятели седнали пред магазинчето на по чаша ароматен чай. Разказили си доста неща един на друг, докато красивата Сериза се върнала с голяма торба фурми.

- *О, скъпи, наложи се да чакам за фурмите. Купи ли кристала?*

- *Да, слънце за душата ми, кристалът е вътре, влез го вземи.*

Маладата жена влязла за подаръка и след миг отвътре се чула гълчава и виковете. Когато двамата мъже влезли вътре, заварили Сериза да вика срещу младия Рабат.

- *Вие ме обиждате, искате да купим този „пясъчник“. Моят благороден Белер, ви е казал да опаковате не този грозен кристал, а онзи който е в средата на витрината и до който има златна табелка „От колекцията на султана“.*

Попаднал в недоразумение, Рабат погледнал към стария Белер, но приведенят старец нищо не отговорил. Затова Рабат се извинил за допуснатата грешка и сменил кристалите. Богатите съпрузи доплатили голямата разлика в цената на кристалите и си тръгнали щастливи всеки със своите неща. Сериза с новия кристал на Султана, Белер с вкусните фурми.

След като останали насаме, Екзър сложил ръка върху рамото на младия си приятел и му казал:

- *Ако не можеш да предложиш, как ще продадеш? Ако не знаеш какво вижда окото, как ще откриеш по-скъпата вещ? Има очи, които гледат само нагоре и никога не се навеждат надолу, има и други, които виждат само това, което е в краката им. Има очи бедни и очи богати. Никой, обаче, не избира това, което не вижда. Всъщност аз задържах умишлено стария Белер, за да изчакаме Сериза да реши избора, защото бях сигурен, че нейният избор е друг. Всяко око намира своята стока, но само ако я види. Помни това!*

Младежът след като останал сам се върнал към думите на търговеца.

„Сериза е млада и горда, затова гледа само нагоре. Нищо чудно, че е видяла най-скъпия кристал, а и табелата за „султана“ е повлияла на избора. А прегърбеният Белер не може да се изправи, как тогава да види по-горните рафтове на витрината? Ето защо трябва да направя така, че всяко богато око да види своя кристал! Това е!“

oo

Историята:

Веднъж в магазинчето на младия Рабат се отбил Екзър с желанието да изпие чаша ароматен чай и да си побъбри с новия си приятел. Въпреки, че бил отскоро в града, вече успял да хареса този младеж заради открития му нрав, доброто му сърце и огромното му желание да стане добър търговец. След като сервира чай, Рабат попитал Екзър:

- *Знаеш ли Екзър, все се каня да те попитам. Как реши да се занимаваш с търговия?*

- А.. , това е интересна история, с удоволствие ще ти я разкажа, стига да имаш желание да я слушаш. Така ...

Всичко това стана, когато бях млад като теб и сърцето ми бе изпълнено с желание да покоря целия свят. Веднъж, баща ми спешно трябваше да отиде в Белия оазис отвъд пустинята по търговски дела. Но ангажименти в нашия град го спираха да тръгне. Ето защо татко реши да изпрати мен със заръката да реша всички търговски въпроси.

- Но аз нищо не разбирам от търговия! – му казах уплашен, а той се усмихна и със спокоен глас ми отговори:

- Сине, остави сърцето да научи своите уроци и само да избере своя път. Ти само го следвай.

Послушах мъдрия си баща и тръгнах. Пътят през пустинята беше дълъг, седмица преход под знойните лъчи на слънцето. В началото на пътя към моя керван се присъедини един известен търговец. И той, като мен, пътуваше през пустинята. Вървахме двамата и си говорехме за различни неща. Аз му разказвах за моите бащини заръки, а той за своите дела.

В края на втория ден, когато слънцето тъкмо преваляше, в далечината напред забелязах някакъв голям лъскав предмет. И понеже бях млад и пъргав, се затичах пръв и пръв изрових от пясъка една голяма златна делва, пълна със стари златни монети. Едвам я вдигнах. Когато моят спътник ме настигна, погледна монетите, усмихна се и ме попита:

- Страхотно, ще си разделим част от златото. Съгласен ли си? – каза той

- Как така ще делим? Аз намерих златото. Мое е, няма да дяла с никого!

Той ме погледна в очите, с оня пронизателен поглед, който само мъдрите хора на пустинята носят в очите си и усмихнат ми каза:

- Добрее..! Щом така си решил.....

И тръгна напред през дюните, защото имахме още много път до Белия оазис. Аз натоварих златните монети в моя багаж и тръгнах след него. Но тежестта им лека-полека отне силите, които имах и аз скоро започнах да изоставам, така че моя спътник често се налагаше да спира и да ме изчаква. На другата сутрин, аз разбира се, отново бях изостанал, а моя спътник докато вървял напред, намерил огромен кожен мех, пълен с прясна вода за пиене. В далечината аз видях само как надига меха и жадно пие водата. Когато го настигнах, понеже бях много уморен от прехода, го попитах:

- Дай и на мен да утоля жаждата си.

- Нееее! Аз намерих водата и тя е моя. Ти не ми даде от златните монети – аз няма да ти дам от водата.

- Моля те – казах аз – много съм уморен, а ние сме на половината път. Моята вода свърши, ще ти платя щедро. Съгласен ли?

- Да, съгласен съм – каза той – Ще направим арабски пазар, ей тук, посред пустинята!

И така, както стояхме на средата на огромната пустиня, на върха на една пясъчна дюна, той постла едно килимче на горещия пясък, сложи меха с водата отпред, седна с кръстосани крака, погледна ме и зачака.

Аз го приближих и го поздравих

- Добър ден! - казах аз

- Добър ден! – каза той

- Вода сте продавали! – казах аз, прибързано

- Вярно е, продавам! – отвърна той

- Колко струва да се напия?

- Една делва със златни монети! – ми каза той

- Оооооо, толкова скъпо!

- Ами като ти е скъпо, разходи се из пазара наоколо и ако намериш по-евтино си купи.

Така, искам или не, платих всичките златни монети, за да се напия с вода. До края на пътя ме мъчеше мисълта, че ако му бях дал поне малка част от златото, нямаше да изгубя своите монети.

Когато пристигнахме в Белия оазис, той спря, извади всички монети, раздели ги точно на две и ми каза:

- Ти си добър човек, ето защо аз ще ти върна половината злато. Нека това ти остане урок за цял живот. Ако не си готов да разделиш с другите това, което печелиш, бъди сигурен, че рано или късно ще загубиш всичко. Това е най-важният урок в търговията. Помни това.

Тогавя аз разбрах, че всички хора се интересуват от постигането на печалба и че една стока може да бъде продадена или купена, само ако двете страни са доволни. Узнавайки тази тайна, аз с лекота изпълних заръките, за които моят баща ме бе изпратил.

oo

Историята:

Един ден в магазинчето на младия Рабат влязъл непознат мъж. По всичко си личало, че не е тукашен. Мъжът разгледал стоката и се обърнал към търговеца:

- Искам да купя този сервиз за чай. Колко струва?

Сервизът бил много скъп, затова Рабат скокнал веднага да обслужи клиента.

- Цената му е 30 златни монети. Хубава стока, нали!

- Да, само че едната чаша е леко пукната, чайникът е крив в горния край и целият сервиз е полепнал с много прах. Като го мия, може да надраскам кристала. Давам 10 златни монети. Помисли си, утре ще мина пак!

След което чужденецът пожелал лека вечер и излязъл.

Младия Рабат се втурнал към сервиза и видял всички изброени недостатъци. Станало му тъжно, защото си мислел, че това е най-хубавият сервиз, който някой може да си купи в градчето. Избърсал го внимателно от прахта и сервизът заблестял с още по-голяма сила, но пукнатините и кривините си останали.

На другия ден чужденецът дошъл отново. Влязъл усмихнат в магазина и поздравил учтиво.

- Добър ден, идвам за сервиза. Реши ли на каква цена го даваш?

- Добър ден! Да, реших. Цената му е 20 златни монети. За недостатъците сте прави, не съм ги забелязал. Но прахта е измита и сега сервизът е по-красив от всякога. Затова съм склонен да отбия само 10 златни монети и да ви го дам за 20.

- Добре! Приемам, млади приятелю. Постъпваш честно и открито. Договорихме се. Можеш да ми го опаковаш. Ето парите.

Точно когато чужденецът дал парите на младия търговец, в магазина влязъл един много богат човек. Като видял лъскавия сервиз, богатият изпаднал във възторг.

- Искам да го купя за моята жена! Колко струва?

Чужденецът огледал за секунда богатия и му се усмихнал:

- Вие сте щастлив човек. Имате любяща жена, от чието сърце извира много обич и щастие, с които ви дарява. Сигурно и вие много я обичате?

- Повече от всичко на света! Тя е красива като зората, загадъчна като луната, дълбока и силна като пустинята! Тя е моя живот! – отговорил богатият.

- Сега разбирам защо искате да купите този сервиз. Той е най-хубавата стока, която можете да купите в града. Кристалът му излъчва една особена светлина, от която всички около него изглеждат като озарени с божествени лъчи. Вашата жена ще сияе още повече, когато ползва този сервиз, а това ще радва както нея, така и Вас. Вие сте мъдър човек, поздравявам ви. Цената му е 100 златни монети, които са нищо пред красотата на Вашата жена.

- О, благодаря ви! Вие ме направихте щастлив! Ето парите! Довиждане.

В магазинчето настанала тишина, след като богатия излязъл щастлив със сервиза. Тогава чужденецът изброил още 10 златни монети и ги дал на младия търговец.

- Ти получи цената, която поиска в началото – 30 златни монети. Останалото ще задържа.

- Но как го направи? И кой си ти? Откъде си?

- Казвам се Екзър! И смятам да се заселя в този град след много години странстване. Ти си добър млад търговец, но имаш да учиш още как и за какво да правиш пазарлък с клиентите си! Ще имаме време да прием чай и да си приказваме за всичко, което те интересува и за всичко, което ме радва. Лека вечер!